

har været afgørende for Mindretallet, er dog først og fremmest Hensynet til den Fare, som Forslaget vil kunne medføre for Samhandelens Sikkerhed, og det ganske særligt i Handels- og Forretningsforhold, hvor den store og iøjnefaldende Fordel, som den ene Part har opnaaet paa den anden Parts Bekostning, ofte kun vil være et fuldstændigt legitimt Udslag af og Vederlag for hans overlegne Dygtighed. Selv om man vel nok tør haabe, at Domstolene kun i meget graverende Tilfælde vilde bringe Paragrafen til Anvendelse og annullere Retshandelen, maa det derhos ikke overses, at den blotte Omstændighed, at der rejses Sag mod en Forretningsmand under Paaberaabelse af, at han har gjort sig skyldig i et under Paragrafen faldende Forhold, ikke alene vil kunne sætte en varig Plet paa hans borgerlige Omdømme, men i hensynsløse Konkurrenters Hænder tillige vil kunne anvendes til i høj Grad at skade hans Forretning. Overfor disse Betæneligheder har Mindretallet ikke kunnet føle sig beroliget ved Henvisning til, at man endog i engelsk Retspraksis har ment at kunne akceptere en Regel af det foreslaaede Indhold, fordi Forskellighederne i Nationalkarakter og Retsorganisation ere saa dybtgaaende, at Mindretallet maa anse enhver Slutning fra engelske til danske Forhold paa dette Omraade som ganske upaalidelig. Grosserer-Societetets Komite har i sin Erklæring fremsat Betæneligheder af samme Art som Mindretallet og endog fremsat Ønske om, at hele Reglen i § 32 kunde udgaa.

Kommissionens Flertal (*Formanden og Hvidt*) kan ikke dele de anførte Betæneligheder. Bortset fra, at en væsentlig Retsulighed mellem de nordiske Lande paa dette Omraade saavidt muligt bør undgaa, skal der i saa Henseende navnlig henvises til, at alle de nævnte fremmede Lovbud og Lovudkast medtage Letsind og Uerfarenhed, og at der ikke forlyder noget om, at Reglen nogetsteds har virket uheldigt og medført de af Mindretallet fremhævede Ulemper. Det vilde være paafaldende, om man fra dansk Side vilde indtage et Stand-

punkt, der, som Lovgivningerne i det Hele foreligge, vilde være en ejendommelig Særstilling. Det forekommer Kommissionens Flertal lidet sandsynligt, at Bestemmelsen særligt her i Landet skulde give Anledning til et Utal af temerære Processer. At det skulde tjene de paagældende selv bedst, om de kom til at bøde for deres Uforsigtighed, fordi de derved vilde blive kløge af Skade, synes ogsaa at være et noget svagt Argument. Ofte vil den udnyttede, inden han bliver klar paa, hvorledes han er bleven misbrugt, være bragt i en saa fortvivlet Stilling, at han ikke vil være i Stand til at drage tilstrækkelig Nytte af den saa kostbart erhvervede Menneskekundskab og Erfaring. Overhovedet maa Kommissionens Flertal formene, at de Fordele, der opnaas ved den foreslaaede Regel, rigeligt opveje de Betæneligheder, der kunne anføres imod den, og at navnlig Samhandelens Sikkerhed er tilstrækkeligt varetaget ved Udkastets Bestemmelser om den paagældende Retshandels Beskaffenhed.

I saa Henseende kræves der i det danske og det svenske Udkast, at de opnaaede eller betingede Fordele skulle staa i *aabenbart* Misforhold til, hvad derfor ydes. Den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 21 har samme Udtryk, og den samme Tanke er udtrykt i det ungarske Udkast § 957 ved Ordet „uforholdsmæssig“, i den tyske borgerlige Lovbog § 138 og det østerrigske Udkast § 160, 4de Stykke ved Ordet „paafaldende“, og i den norske Straffelov § 295 og det danske Forslag til almindelig borgerlig Straffelov § 330 henholdsvis ved „aabenbart og stærkt“ og „stærkt“. Det norske Udkast til nærværende Paragraf kræver derimod blot, at Fordelen skal staa i „Misforhold“ til Vederlaget, men har ikke optaget noget forstærkende, Reglen begrænsende Tillæg. Ved at opstille *Udnyttelse* af Nødstilstand o. s. v. antager den norske Kommission, at der er trukket tilstrækkelig snevre Grænser for Reglen. Den yderligere Betingelse, at Misforholdet skal være „aabenbart“, antager den norske Kommission kan være paa sin Plads ved Afgørelsen af den udnyttende Handlings